

Az irat elektronikus formáról
készített másolat
2021. ÁPR. 19.

Fővárosi Törvényszék

-az Alkotmánybíróság részére-

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/01617-0/2021
Érkezett:	2021 MÁJ 19.
Példány:	1
Melléklet:	5 db
Kezelőiroda:	li

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 75.	
FŐLAJSTROMSZÁM KEZDŐIRATON:	
Postán / Gyűjtőlépcsőre / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Érkezett:	2021 ÁPR 19.
PÉLDÁNY:	IV.
MELLÉKLET:	KÖZTÜK:
FŐLAJSTROMSZÁM UTÓIRATON:	

mottó: „A Legfőbb Bíróság szintjén ítélkezünk, és ezen a szinten döntéseink kilencven százaléka érzelmi alapú. Racionális énkünk tíz százalékban csupán arra szolgál, hogy megmagyarázzuk elfogult döntéseink indokait.”

(William O. Douglas, Supreme Court, U.S.A.)

Bevezető rész

Alulírott Dr. Mester Csaba Ügyvédi Iroda [REDACTED]

a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Pfv. IV. 21.177/2019/4 számon meghozott ítélete,
a Fővárosi Ítéltábla 2. Pf.21.323/2018/6/II. szám alatt meghozott ítélete, valamint
a Fővárosi Törvényszék 15..P.23.499/2017/26. számon meghozott ítélete ellen a törvényes
határidőn belül az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, állapítsa meg, miszerint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv. IV. 21.177/2019/4 számon meghozott ítélete, a Fővárosi Ítéltábla 2. Pf.21.323/2018/6/II. szám alatt meghozott ítélete, valamint a Fővárosi Törvényszék 15..P.23.499/2017/26. számon meghozott ítélete Alaptörvény-ellenességét, és azokat semmisítse meg, mivel az ítéletek sértik az

az Alaptörvény II. cikkét, a VI. cikk (1) bekezdését, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.

Alaptörvény

II. cikk „Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat élete a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

VI. cikk (1) "Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán-és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartásák."

XXVIII. cikk (1) „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

I. Eljárásjogi nyilatkozatok

A Kúria támadott végzését – amely a panaszos felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadta – a panaszos jogi képviselőjeként elektronikus úton 2021. 02. 16. napján vettem át, így a 2011. CLI. törvény, az Alkotmánybíróságról (a továbbiakban: Abtv.) 30.§ (1) bekezdésében meghatározott hatvan napon belül – hivatkozással a 1001/2013. (II.27.) AB Tü. határozatra az Alkotmánybíróság ügyrendjéről 28.§ (1) bekezdésének második mondatára – kerül megküldésre jelen alkotmányjogi panasz, mégpedig az Abtv. 53.§ (2) bekezdése alapján az ügyben első fokon eljárást bíróság útján.

Abtv.

„30.§ (1) Az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül, a 26.§ (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan napon belül lehet írásban benyújtani.”

1001/2013. (II.27.) AB Tü.

„28.§ (1) (...) A határidő elmulasztásának következményeit nem lehet alkalmazni, ha a beadványt legkésőbb a határidő utolsó napján hivatali időben benyújtották vagy ajánlott küldeményként postára adták. (...)”

Abtv.

„53.§ (2) Az (1) bekezdéstől eltérően az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26.§ (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani.”

A Tisztelt Alkotmánybíróság hatáskörét az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontjára, valamint az Abtv. 27.§-ára alapítom.

Alaptörvény

„24. cikk

(2) Az Alkotmánybíróság

(...)

d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját.”

Abtv.

„27.§ Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.”

Tájékoztatom a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az indítványozó személyes adatai nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá.

Jelen ügyben az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogait az ügy érdemében hozott döntés sérti, az indítványozó a közigazgatási ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálatának kezdeményezésével, majd a jogerős ítélet meghozatalát követően Kúria elé terjesztett felülvizsgálati indítvány előterjesztésével az ügyben kimerítette jogorvoslati lehetőségét az alábbiak szerint.

II./ Tényállás

1./ A panaszos, mint felperes és felesége [REDACTED] peres között bontóper volt folyamatban a Budai Központi Kerületi Bíróság előtt. A perben. A perben [REDACTED] rest – a jelen eljárás alapjául szolgáló per felperese - [REDACTED] yvéd képviselte

2. [REDACTED] eres keresetében kérte a bíróságot, hogy állapítsa meg, miszerint az alperes megsértette a magántitokhoz, valamint a képmáshoz és hangfelvételhez való személyiségi jogát, amikor 2016. július 7. napján a [REDACTED] i, **a panaszos kizárólagos tulajdonát képező ingatlanban az automatikusan működő biztonsági kamerákkal tudta és beleegyezése nélkül, a panaszos válófélben lévő feleségével, [REDACTED] folytatott bizalmas beszélgetésről hang és képfelvételt készített és azt felhasználta a Budai Központi Kerületi Bíróság előtt, melynek okán sérült a képmáshoz és hangfelvételhez való joga.**

E körben kiemelem, hogy a felperes az alperes tudta és beleegyezése nélkül tartózkodott a panaszos kizárólagos tulajdonát képező ingatlanban, továbbá, hogy **az ingatlanban mindenki számára jól látható helyen kamerák vannak felszerelve.** Mindezek okán megállapítható, hogy **a felperesnek is tudomással kellett bírnia azon tényről – figyelemmel arra, hogy az ingatlanban neki is látnia kellett a kamerákat – hogy ott tartózkodása alatt kép-és hangfelvétel rögzül.**

(E körben külön kiemelem, hogy a Ptk. 2:48. §-a a képmáshoz és hangfelvételhez való jogot helyezi védelem alá, amikor kimondja, hogy „*Képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges.*”

A következőes bírói gyakorlat szerint a képmáshoz és hangfelvételhez való jog sérelmének megállapításakor az alábbiakat kell vizsgálni:

- a) a kép-és hangfelvétel elkészítése jogellenesen történt-e, illetve
- b) a kép-és hangfelvétel felhasználása visszaélészerű volt-e.

Így a panaszos álláspontja szerint a perbeli felvétel elkészítése nem jogellenesen történt, ugyanis a felperesnek tudomással kellett bírnia azon tényről, hogy - ha panaszos alperes tudta és beleegyezése nélkül – a panaszos alperes kizárólagos tulajdonában álló ingatlanában tartózkodik, ott a szabad szemmel is jól látható helyen elhelyezett automata kép-és hangrögzítő rendszer működik, ekként az ott tartózkodása alatt róla kép-és hangfelvétel rögzül.)

3./ A felperes rögzíti keresetében, hogy a panaszos alperes a közte és [REDACTED] között a Budai Központi Kerületi Bíróság előtt 1.P.XXII.30.357/2016. szám alatt házasság felbontása és járulékai iránt indított perben, az eljáró bíró ellen előterjesztett kizárási indítványa mellékleteként csatolta a perbeli felvételt. Így a felperesi keresetből is megállapítható, hogy a felperes által sérelmezett felvétel azért került az eljáró bíróság részére becsatolásra, mert a felvétel az alperes álláspontja szerint azt támasztja alá, hogy az eljáró bírónak a perből való

kizárásának van helye, ugyanis az eljáró bíró nem tud befolyástól mentesen, részlelhajlás nélkül eljárni. A nevezett felvételt az alperes ugyanis azért csatolta be, mert a felvételen hallható állítások alapján álláspontja szerint a polgári perben eljáró bíró végzéseit, azok meghozatalát követően haladéktalanul – akár meghozataluk napján, avagy azt követő napon - kézbesíti [REDACTED] és jogi képviselője részére, a döntéseiről a nevezetteket tájékoztatja, míg jelen per alperese számára azokat csak több nappal később küldi meg. Mindezek okán az alperesben felmerült annak a gyanúja, hogy az eljáró bíró nem tud az eljárásban befolyástól mentesen, részlelhajlás nélkül eljárni. Így a panaszos alperes álláspontja szerint a felperes által sérelmezett kép-és hangfelvételt nem visszaélés-szerűen használta fel. A következőes bírói gyakorlat szerint ugyanis nem lehet visszaélésszerűnek tekinteni a kép-és hangfelvétel felhasználását, ha egyéb bizonyíték hiányában valamely tény, körülmény, ismeret igazolására szolgál, és ezt a közérdek vagy méltányolható magánérdek indokolja.

A körben panaszos hivatkozott 1985.2.57. számú bírósági határozatra, mely e körben kimondja:

„A bíróság vagy más hatóság előtt folyó eljárásban az igazság érvényesülésének biztosítása közérdek, és a bizonyítás ezt a célt szolgálja. Nem lehet ezért – az egyébként is jogsértés nélkül készült – hangfelvétel felhasználását visszaélésnek tekinteni, ha ez a hangfelvétel felhasználójával szemben elkövetett jogsértéssel kapcsolatos bizonyítás érdekében történik. (...) Az igazság kiderítéséhez fűződő fontos társadalmi érdekre tekintettel a jogellenesen megszerzett bizonyíték is felhasználható. (...) A másodfokú bíróság ezért helyesen állapította meg ítéletében, hogy – az adott esetben – a hangfelvétel bizonyítékul való felhasználása nem tekinthető jogsértésnek.”

A fentiekhez hasonlóan a 2000.296. számú EH is rögzíti:

„A bíróság vagy más hatóság előtt folyó eljárásban az igazság érvényesülésének biztosítása közérdek, és a bizonyítás ezt a célt szolgálja. Ezért nem lehet a felvétel felhasználását visszaélésnek tekinteni.”

A 2015.98. számú ítéletábrai határozat a hangfelvétel engedély nélküli készítése, felhasználása tekintetében a közérdek és a személyiségi jog érvényesülésének ütközése körében is az alábbiakat mondja ki:

„Hangfelvétel engedély nélküli készítése és felhasználása nem visszaélésszerű, ha egyéb bizonyíték hiányában valamely tény, körülmény, ismeret igazolására szolgál, és ezt a közérdek vagy méltányolható magánérdek védelme indokolja. (...) Ezen magatartások közül a gyakorlat – a felperes által is hivatkozott BDT 2011.2442 és BH. 2008.266 esetekkel összhangban – kizárólag azt az esetet ismeri el kivételnek, amely a visszaélésszerű, vagyis jogsértő jelleget nélkülözi; mely esetén a hangfelvétel készítő kifejezetten azért rögzíti más személynek a hangját, mert másként nem igazolható valamely tény, körülmény, ismeret, és mert ennek bizonyítása érdekében kíván bizonyítékot szerezni úgy, hogy ezt a közérdek sérelme nélkül, különösen méltányolható magánérdek védelmében teszi. (...) Mindezeket összevetve az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy a hangfelvétel elkészítése, majd azt követő kezelése nem visszaélés-szerűen történt.”

Jelen esetben egyértelműen megállapítható, hogy az alperes a kizárólagos tulajdonában álló ingatlanában a méltányolható magánérdeke védelme érdekében működtet automatikus kép-és hangfelvevő rendszert.

Szintúgy megállapítható továbbá, hogy az alperes méltányolható magánérdekén felül, a közérdek is azt kívánja meg, hogy az ítélezési tevékenységet folytató bírók pártatlanul,

részleghajlás nélkül, befolyás mentesen bírálják el az ügyeket, melynek okán amennyiben bebizonyosodik, hogy egy bíró nem tud elfogulatlanul eljárni, úgy a polgári perrendtartás szabályai szerint az ügyből való kizárásának van helye.

Mindezek okán megállapítható, hogy **az alperes a felperes által sérelmezett felvételt nem visszaélészerűen használta fel**, ugyanis azt a méltányolható magánérdekének védelmében túl a közérdek védelme érdekében, egyéb bizonyíték hiányában használta fel annak bizonyítására, hogy a folyamatban lévő perben eljáró bíró nem tud elfogulatlanul, részleghajlás nélkül, befolyás mentesen a perben eljárni.

Ennek okán az alperes a felperes által sérelmezett kép-és hangfelvételt nem visszaélészerűen használta fel.

4./ A felperes a 2018. október hó 3. napján kelt előkészítő irat megnevezésű beadványában keresetét akként módosította, hogy eredeti kereseti kérelmén túl kéri azt is, hogy a Tisztelt Törvényszék állapítsa meg, hogy az alperes megsértette az információs önrendelkezési jogát is a személyes adatainak jogellenes tárolásával és továbbításával.

A felperes az információs önrendelkezési joga megsértése körében hivatkozik az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 5. §-ában foglalt rendelkezésre, mely szerint személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy ha azt törvény vagy – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben – a helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli.

Előadom, hogy a felperes figyelmen kívül hagyta azonban az perbeli felvételek rögzítésekor, illetve azok alperes általi felhasználásakor hatályban lévő, az Infotv. 6. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezést, mely kimondja, hogy:

„Ha a személyes adat felvételére az érintett hozzájárulásával került sor, az adatkezelő a felvett adatokat törvény eltérő rendelkezése hiányában

- a) a rá vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából, vagy*
- b) az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából, ha ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll*

további külön hozzájárul nélkül, valamint az érintett hozzájárulásának visszavonását követően is kezelheti.”

Az idézett törvényi rendelkezés 2018. július hó 26. napján veszttette hatályát.

E körben kiemelem továbbá, hogy **a következőes bírói gyakorlat szerint a személyes adat az Infotv. alapján kezelhető, ha az adatkezelő jogszerű érdekének érvényesítéséhez szükséges és az arányban áll az érintett személyhez fűződő jogával.**

A 2017.12. számú Ítéletáblai határozat egyértelműen kimondja, hogy:

„Személyes adat kezelhető abban az esetben is, ha az adatkezelés az adatkezelő, vagy az adatot megkapó harmadik fél (felek) jogszerű érdekének érvényesítéséhez szükséges, és ezen érdek arányban áll az érintetteket a személyes adataik kezelésével összefüggésben megillető magánélet tiszteletben tartásához való jogukkal.”

A hivatkozott határozat indoklása kimondja továbbá, hogy:

„az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy a magánítok sérelmére hivatkozó felperesnek volt-e olyan méltányolható magánérdeke, amely a jogsértő alperes ugyancsak méltányolható

magánérdekével szemben elsőbbséget élvez. (...) a jogérvényesítéshez fűződő érdekének elsőbbsége megállapítható a felperes magánítokhoz, illetve magánélet tisztelgéséhez fűződő jogának védelmével szemben, ezért az alperes részéről az adattovábbítást nem lehet jogszerűtlennek tekinteni.”

Az idézettek alapján megállapítható, hogy a perbeli felvétel automatikus rögzítésekor, illetve annak a polgári eljárásban bizonyítéként való becsatolásakor hatályban volt Infotv. rendelkezései szerint a személyes adat nem csupán akkor volt kezelhető, ha az érintett ahhoz hozzájárult, avagy ha a helyi önkormányzat azt elrendelte, hanem ha az adatkezelés az adatkezelő jogszerű érdekének érvényesítéséhez az szükséges volt és az arányan állt az érintettet megillető személyes adatok védelméhez fűződő jogának korlátozásával.

5./ A panaszos viszontkeresetében kérte, hogy a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján állapítsa meg, hogy a felperes 2016. július 7. napján az alább megjelölt kijelentésével megsértette az alperes Ptk. 2:42. § (2) bekezdése által védelt emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát, valamint a Budai Központi Kerületi Bíróság által 2017. október 9. napján iktatott 9. számú előkészítő irat megnevezésű beadványában foglaltakkal, valamint a 2017. október 13. napján iktatott fellebbezési ellenkérelem megnevezésű beadványában foglaltakkal megsértette az alperes Ptk. 2:45. § (2) bekezdése által védelt jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát az alább részletezettek szerint és okán.

Ennek indokaként előadta, hogy a felperes – aki ügyvéd, és alperesi jogi képviselőként járt el - 2016. július 7. napján, amikor is ügyfelével a panaszos tudta és beleegyezése nélkül a panaszos kizárólagos tulajdonát képező ingatlanban tartózkodott, a felperes felesége, [REDACTED] jelenlétében közölte az alperessel, hogy: **„Én úgy megverem magát, hogy ízé!”**. A panaszos szerint ennek alapján megállapítható, hogy a felperes megsértette az alperes emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát.

Panaszos viszont keresetében előadta továbbá, hogy a felperes a Budai Központi Kerületi Bíróság előtt a közte felesége, [REDACTED] és között 1.P.XXII.30.357/2016. szám alatt folyamatban lévő perben a Budai Központi Kerületi Bíróság által 2017. október 9. iktatott napján 9. számú előkészítő irat megnevezésű, valamint a 2017. október 13. napján iktatott fellebbezési ellenkérelem megnevezésű beadványaiban az alábbi tényállítást tette:
„A felperes megkettőzte az eljárást. A rendes bírósági eljárás mellett folytat egy saját maga által finanszírozott és vezetett illegális rendkívüli eljárást, amelyben nem érvényesülnek a rendes bíróságra vonatkozó szabályok. (...) az általa vezetett illegális rendkívüli eljárásban vásárolt szakértőkhöz igen”.

Az idézett felperesi kijelentés alapján megállapítható, hogy a felperes azt állítja, hogy a panaszos illegális (azaz a jogszabályok által meg nem engedett) eljárást folytat a bírósági eljárás mellett, mely eljárásban nem érvényesülnek a jogszabályok és amely eljárásban szakértőket vásárol.

Az idézettek alapján megállapítható, hogy a felperes az alperest bűncselekmények elkövetésével vádolja, ugyanis az, hogy az alperes illegális, a jogszabályok által meg nem engedett eljárást folytat, melyben szakértőket vásárol, a hamis szakvélemény adására felhívás büntetnének, valamint a vesztegetés bírósági vagy hatósági eljárásban büntetnének törvényi tényállásával

A fentiek alapján megállapítható, hogy a **felperes a sérelmezett valótlan és az panaszosra nézve sértő tényállításaival megsértette az alperes Ptk. Ptk. 2:45. § (2) bekezdése által védelmezett jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.**

6./ A panaszos érvelése ellenére az **elsőfokú bíróság ítéletével** a felperes keresetének nagy részben helyt adott, az alperes viszontkeresetét teljes egészében elutasította. Megállapította, hogy az alperes azzal, hogy a felperes képmását és hangját rögzítő a [REDACTED] [REDACTED] lius 7-én készített videofelvételt a bontóperben 2017. július 21-én előterjesztett beadványához csatolta, megsértette a felperes képmáshoz és hangfelvételhez, valamint személyes adatok védelméhez való jogát.

A viszontkereset kapcsán az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy az elhangzott felperesi közlést („Hetvenhárom éves ember vagyok, ha én nem ennyi idős lennék, én úgy megverném magát, hogy csak izé nagyon”) nem formális megjelenése, hanem valóságos tartalma szerint kell megítélni. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a jogsértés megállapításához az is szükséges, hogy az alperest ténylegesen sérelem érje, ugyanakkor a kifogásolt közlés az adott helyzetben nem volt komolyan vehető és az alperes személyiségének szabad érvényesítését ténylegesen nem befolyásolta.

7./ A felperes és az alperes fellebbezése folytán eljáró **másodfokú bíróság ítéletével** az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes azzal is megsértette a felperes képmáshoz és hangfelvételhez, valamint a személyes adatok védelméhez való jogát, hogy 2016. július 7-én a [REDACTED] [REDACTED] szám alatti ingatlanban a felperes képmását és hangját rögzítő felvételt készített, továbbá az alperes ezen felvétel tárolásával is megsértette a felperes személyes adatok védelméhez való jogát.

A másodfokú bíróság a felvétel készítése és tárolása tekintetében kifejtette, hogy az érintett hozzájárulására már a felvétel elkészítéséhez is szükséges. A felvétel készítőjét, illetve felhasználóját terheli annak bizonyítása, hogy magatartása nem volt visszaélészerű, de a perbeli esetben az alperes ezen bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni.

8./ Alperes a jogerős ítélet ellen felülvizsglati kérelmet terjesztett elő.

A Kúria az alperes felülvizsglati kérelmét alaptalannak találta.

Kifejtette, miszerint a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül állapította meg (Ptk. 2:48. § (1) és (2) bekezdése), hogy az alperes a felperes hozzájárulásának hiányában jogosulatlanul készített kép- és hangfelvételt. Az alperest az objektív felelősség alól nem mentesíti az a körülmény, hogy nem tudott arról, hogy a felperes az ingatlanba be fog menni, ezért előzetesen nem tudta tájékoztatni a felvétel készülésétől, miután ennek tényét az ingatlanban való találkozásuk alkalmával is a tudomására hozhatta volna és a felperes ennek tudatában dönthetett volna a hozzájárulásról.

Álláspontja szerint nem mentesíti a felelősség alól az alperest az sem, hogy állítása szerint felperes a magánélethez, a magánlakáshoz és a magántitokhoz fűződő személyiségi jogát sértő módon az ő tudta és engedélye nélkül tiltott adatgyűjtést végzett azzal, hogy lakásában fényképfelvételeket készített.

Kifejtette az ítélet, miszerint jogszabálysértés nélkül utasította el a jogerős ítélet az alperes viszontkeresetét, mivel elfogadható az alperes részéről az, hogy a felperes részéről a fizikai

bántalmazás kilátásba helyezése az adott szituációban feszültséget keltő és sértő volt, másodfokú bíróság azonban helyesen értékelt a kifogásolt közlést az egyéb körülmények mérlegelésével úgy, hogy a közlés az adott helyzetben nem volt komolyan vehető.

Az ítélet szerint ugyancsak jogszabálysértés nélkül állapította meg a jogerős ítélet azt, hogy az illegális eljárásra, valamint a vásárolt szakértőkre vonatkozó közlés az alperesnek a bontóperben tanúsított követett magatartását, perbeli eljárását minősítő vélemény, a felperes jogi álláspontját fogalmazta meg a beadványokban az alperesnek a házassági bontóperbentanúsított magatartásával kapcsolatban, mivel a szabad véleménynyilvánításhoz való jog kiemelt fontosságú alkotmányos alapjog.

III./ Az eljárás során megsértett jogszabályi helyek

A támadott ítéletek súlyos anyagi és eljárási jogszabálysértéseken alapulnak, ugyanis :

A keresetnek helyt adó döntés tekintetében sértik

- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:43. § rendelkezései, mely szerint:
"A személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen
b) személyes szabadság, magánélet, a magánlakás megsértése
e) a magántitokhoz és a személyes adatok védelméhez való jog megsértése."

- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:48 § (1) bekezdését, mely szerint:
"Képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges."

- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:42 § (3) bekezdését, mely szerint:
"Nem sért személyiségi jogot az a magatartás, amelyhez az érintett hozzájárul."

- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi törvény 4. § (1) bekezdését és a (2) bekezdés c) pontját, melyek szerint:

(1) Személyes adat kizárólag egyértelműen meghatározott, jogszerű célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok gyűjtésének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.

(2) Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető

c) az a) pontban meghatározottak hiányában az érintett, vagy más személy létfontosságú érdekeinek védelméhez, valamint személyek életét, testi épségét vagy javait fenyegető közvetlen veszély elhárításához vagy megelőzéséhez szükséges és azzal arányos, ..."

Sértik továbbá az ítéletek a Polgári perrendtartásról szóló 1952.évi III. törvény 18. § (1) bekezdésének rendelkezését, mely szerint:

„Ha a kizárás kérdését igazgatási ügykörben nem intézik el, a bíró kizárása felől ugyanannak a bíróságnak ugyanazon a fokon eljáró másik tanács tárgyaláson kívül is határozhat

A viszontkereset elutasítása tekintetében az ítéletek sértik

-Magyarország Alaptörvénye II. cikkét, amely kimondja:

„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz.”

-a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:42 § (2) bekezdését, mely szerint: *“Az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak.”*

-a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:45. § (2) bekezdését, mely szerint: *“A jó hírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő valótlan tényről állít vagy hírszél, vagy valós tény hamis színben tüntet fel.”*

IV. Az ítéletek jogszabálysértő voltának indokai

IV/1. A keresetnek való helytadás tekintetében

1. Előadom, hogy jogilag megalapozott álláspontra jutott az elsőfokú bíróság amikor megállapította, hogy az alperes a perbeli felvétel elkészítésével, majd azok tárolásával nem valósított meg jogsértést, a felperes személyiségi jogát nem sértette.

2. Ettől eltérően a támadott ítéletben a másodfokú bíróság ezen magatartások tekintetében is megállapította a személyiségi jogok sérelmét, konkrétan azt, hogy a felvétel elkészítésével és tárolásával alperes megsértette a felperes képmáshoz és hangfelvételhez, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő jogát.

Az indoklás körében a másodfokú bíróság kifejtette, hogy az Infotv. felhívott rendelkezései alapján a legfontosabb adatkezelési alapelv a célhoz kötöttség, és törvényi felhatalmazás hiányában az érintett személynek félreérthetetlen beleegyezését kell adnia az adatkezeléshez, önkéntes és határozott akaratnyilvánítás keretében.

Hivatkozott továbbá arra is a jogerős ítélet indoklása, hogy a magánterületen készített felvétel tekintetében is az érintett személy tudomására kell hozni, hogy róla felvétel készülhet. Megállapítja ehhez kapcsolódóan az ítélet, hogy bár a hozzájárulást ráutaló magatartással is meg lehet adni ilyen esetben, azonban a felperes az alperes házastársának – saját ügyfelének, aki őt a lakásba hívta – tájékoztatása alapján azt gondolta, hogy az általa is észlelt kamerák mozgásérzékelők, így ráutaló magatartással sem járulhatott hozzá a felvétel készítéséhez.

3. Mindezek kapcsán – a lefolytatott bizonyítás alapján, annak mérlegelését nem vitatva – tényként állapíthatóak meg az alábbiak:

ad.1. Alperes a felperesről nem készített célzottan felvételt, azt a kizárólagos tulajdonában álló ingatlanban vagyoni- és személyvédelmi céllal látható helyre felszerelt automatikus rendszer rögzítette.

ad.2. Alperesnek nem volt tudomása arról, hogy felperes az ingatlanába bemegy, így őt a kép- és hangrögzítő rendszer működtetéséről tájékoztatni nem állt módjában, arra lehetősége nem volt.

ad.3. Felperes ügyvédi hivatása gyakorlása során azért ment be felperes ingatlanába, hogy ott képfelvételek készítésével, a feleségét tanúként magával víve, bizonyítékokat gyártson alperes ellen, hogy azokat a perben terhére felhasználhassa.

ad.4. Az alperes megjelenése és felszólítása után sem kívánt az ingatlanból távozni, hanem vitába bocsátkozott az alperessel, és ennek során tanúsított vele szemben fenyegető magatartást, emelt hangon, indulatosan hadonászva az arca előtt, és ennek során tett olyan kijelentést, hogy *Én úgy megverem magát, hogy izé!*”.

4. Ezen tények tükrében azonban megállapítható, hogy a másodfokú bíróság jogértelmezése téves, az sérti az általam e téren a felülvizsgálati kérelem alapjává tett jogszabályi helyeket, az alábbiak szerint és okán:

4.1. A felperes az alperes magánlakásában a tulajdonos magánéletét, magánlakáshoz és magántitokhoz fűződő személyiségi jogait sértő módon, az ő tudta és engedélye nélkül készített felperesi fényképfelvételek is tiltott adatgyűjtésnek minősülnek,

A felperesi magatartása ennek okán sérti a felülvizsgálat alapjául felhívott, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:43. § rendelkezéseit mely szerint:

*“A személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen
b) személyes szabadság, magánélet, a magánlakás megsértése
e) a magántitokhoz és a személyes adatok védelméhez való jog megsértése.”*

Sérti továbbá a felperes magatartása Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi törvény fent felhívott 4. § (1) bekezdését és a (2) bekezdés c) pontját. (Ennek során a felperes még az alperes hálószobájába is bement, és még a gardróbszekrényében is kutakodott.) **A felperes tehát tiltott, magánéletet, magánszférát és magántitkot sértő adatgyűjtést végezve a jogtalanság talaján állt, melynek okán nem hivatkozhat saját személyiségi jogainak védelmére, a róla ennek során készült felvétel készítése, tárolása és felhasználása sem minősülhet jogsértésnek, hiszen alperes azt jogsértések bizonyítására kívánta felhasználni.**

Ezen álláspontomat nem cáfolhatja meg azon ítéleti indoklás sem, mely szerint a lakásba a felperest annak jogszerű használója, az alperes válófélben lévő felesége engedte be.

A válófélben lévő feleség – a felperes ügyfele – ugyanis valóban beengedheti felperest a volt közös lakásba, azonban nem jogosíthatja fel a felperest arra, hogy felperes magánéletét, magántitkait sértő tiltott adatgyűjtést végezzen.

Ezen hivatkozásom természetesen nem azt jelenti, hogy tiltott viszontkereset-módosítást kívánok felülvizsgálati szakban előterjeszteni, a felperes általam itt elemzett jogsértő magatartása ahhoz szolgálhat alapul, hogy az ítélete indoklásában kitérve ezen tényre - a támadott ítélettől eltérően - ne állapítsa meg a t. Kúria azt, hogy alperes megsértette felperesnek a keresetben írt személyiségi jogait.

A jogerős ítélet tehát ott helyezkedett alapvetően téves jogi álláspontra, amikor azt vélelmezte, hogy amennyiben a felperes az alperes ingatlanába jogszerűen mehetett be, akkor az általa ott tanúsított minden magatartás is jogszerű - és így alperes nem készíthet, tárolhat és használhat fel róla ott készült felvételt.

Ez azonban teljességgel téves jogi álláspont, mivel **alperest** igenis a válófélben lévő feleségével és annak jogi képviselőjével – **felperessel - szemben is megilleti a magánélet, magántitok védelméhez fűződő joga**, így a felperes ugyan a lakásban tartózkodhatott, azonban ott adatgyűjtést – bizonyítékgyártási célzattal – nem valósíthatott volna meg, ezzel a jogtalanság talajára helyezkedett.

Jelen esetben tehát a felperes kép-és hangfelvétel védelméhez fűződő joga ütközik az alperesnek magánélet, magánlakás és magántitok védelméhez fűződő jogával – és az eset összes körülményét mérlegelve nem juthatunk arra következtetésre, hogy az alperes ezen joga bármivel is kevesebb védelmet élvezne, mint a felperes jelen perben nevesített jogai, főként tekintettel arra, hogy felperes ügyvédi hivatása gyakorlása során – tehát a megbízáshoz kapcsolódó jövedelemszerzési érdeke okán - sértette tiltott adatgyűjtéssel az alperes jogait.

Az Infotv. felhívott 4. § (1) bekezdését és a (2) bekezdés c) pontja szerint:

(1) Személyes adat kizárólag egyértelműen meghatározott, jogszerű célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok gyűjtésének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.

(2) Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csaka cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető

c) az a) pontban meghatározottak hiányában az érintett, vagy más személy létfontosságú érdekeinek védelméhez, valamint személyek életét, testi épségét vagy javait fenyegető közvetlen veszély elhárításához vagy megelőzéséhez szükséges és azzal arányos, ...”

Megállapítható ezen jogszabályi rendelkezések tükrében, hogy az alperes jogszerű célból üzemeltetett saját ingatlanában kamerarendszert, amely a felvételt felperesről készítette, ugyanis annak célja személy- és vagyonvédelem biztosítása volt.

A tárolás és felhasználás célja pedig egyértelműen az volt, hogy alperes a felperes által elkövetett jogsértés tényét – amikor felhívása ellenére felperes nem kívánta a lakását elhagyni, és őt emberi méltóságában sértve megveréssel fenyegette, és közölte, hogy csak a kora és betegsége korlátozza ennek – bizonyítani tudja saját jogainak védelme érdekében, és jogszerű cél volt az is, hogy alperes a bírói elfogultság bizonyítására is fel kívánta használni a felvételt.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:48 § (1) bekezdés szerint: *“Képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges.”*

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:42 § (3) bekezdés szerint: *“Nem sért személyiségi jogot az a magatartás, amelyhez az érintett hozzájárul.”*

Jelen ügyben megállapítható, hogy **a felperesnek a képmás és hangfelvétel elkészítéséhez, tárolásához való hozzájárulását megadottnak kell tekinteni, felperes ugyanis alperes kizárólagos tulajdonában álló ingatlanába ment be, ahol a kamerák látható helyen voltak elhelyezve, azokat a felperes saját előadása szerint is észlelte, és ezen a tényen az sem változtat ha és amennyiben saját ügyfele tévesen tájékoztatta, az nem eshet az alperes terhére.**

Megállapítható hogy jogilag teljes mértékben téves és megalapozatlan azon elsőfokú- és másodfokú bírósági álláspont is, hogy az alperes azon magatartásával, hogy a perbeli felvételeket készítette, tárolta és a Budai Központi Kerületi Bíróság előtt közte és [REDACTED] zött 1.P.XXII.30.357/2016. szám alatti peres eljárásban a 2017. július hó 21. napján kelt kizárási indítvány megnevezésű beadványához, jogszerűtlen volt és ezen magatartásával megsértette a felperes képmáshoz és hangfelvételhez, valamint személyes adatok védelméhez való jogát.

A támadott elsőfokú ítélet e körben az alábbiakat rögzíti:

*„A bíróság ennek megfelelően vizsgálta a kizárási indítványban foglaltakat. A kizárási indítvány esetleges kézbesítési anomáliákra hivatkozott. A peres eljárásokban a kézbesítési időpontok, illetve a határozatokról való tudomásszerzés egyéb módjának, ideje, például az iratbetekintés időpontja a bírósági akta áttekintésével megállapítható. **Figyelemmel arra, hogy a kizárási indítványban hivatkozott szabálytalanság alátámasztására a felvétel egyértelműen nem volt alkalmas, a határozatokról való tudomásszerzési időpont megállapítására pedig az akta áttekintése megfelelő eszköz, amelyre egy év állt rendelkezésre jelen per alperesének, így a felvétel felhasználása jogszerűtlen volt, ezért az alperes megsértette a felperes képmáshoz és hangfelvételhez, valamint személyes adatok védelméhez való jogát.**”*

A másodfokú bíróság ezen álláspontot osztva, ahhoz további indoklást fűzött, melynek keretében kifejtette:

A fővárosi ítélőtábla egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a perbeli esetben az alperes által csatolt felvétel az elfogultsági kifogásban előadottak alátámasztására nem volt egyértelműen alkalmas, felhasználására – figyelemmel arra is, hogy a bíróságnál történt benyújtására 1 év elteltével került sor – ténylegesen nem volt szükség, a hivatkozott kézbesítésiszabálytalanságok fennállása, vagy fenn nem állása a peres iratok áttekintésével tisztázható volt.

Az idézettek alapján megállapítható, hogy a bíróság azért állapította meg az alperesi jogsértést, mert arra az álláspontra helyezkedett, hogy a perbeli kizárási indítványban foglaltak bizonyítására a perbeli felvétel nem volt alkalmas, arra a peres akta megtekintése lett volna a megfelelő eszköz.

Előadom, hogy súlyos hibát vétett az elsőfokú bíróság amikor jelen per alperese által a Budai Központi Kerületi Bíróság előtt házasság felbontása és járulékai iránti perben előterjesztett kizárási indítványt jelen perben felmerült jogkérdés elbírálását (történt-e személyiségi jogsérelem) túlmenően vizsgálta, ráadásul tette ezt oly módon, hogy a perbeli felvételt, mint a nevezett beadványban foglaltakat alátámasztására szolgáló bizonyítékot hatáskör és illetékesség hiányában újraértékelte.

A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) a kizárási indítvány elbírálása tekintetében az alábbiak szerint rendelkezik:

Pp. 18. § (1) *„Ha a kizárási indítványt igazgatási ügykörben nem intézik el, a bíróság kizárási indítványát ugyanannak a bíróságnak ugyanazon a fokon eljáró másik tanács tárgyaláson kívül is határozhatja.”*

Az idézett jogszabályi rendelkezés alapján megállapítható, hogy a **perbeli kizárási indítványról, és ekként a perbeli felvételtől, mint az indítványban foglaltak**

alátámasztásául szolgáló bizonyíték értékeléséről csak és kizárólag a Budai Központi Kerületi Bíróság volt jogosult dönteni.

Bár kétségtelen tény, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság tanácsa nem találta megalapozottnak a kizárási indítványban foglaltakat, ekként a perbeli felvételt, mint bizonyítékot oly módon értékelte, hogy az az eljáró bíró elfogultságát nem támasztotta alá, jelen per elsőfokú bírósága

- nem értékelhette volna újra a perbeli felvételt oly módon, hogy az alkalmas volt-e a bizonyításra vagy sem, hiszen az eljáró bíróságnak e körben sem hatásköre sem illetékessége nem volt,

- figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság, hogy jelen perben felmerült jogkérdés elbírálása tekintetében (történt-e személyiségi jogsértés) nem annak van relevanciája, hogy a perbeli felvétel a bíróság álláspontja szerint alkalmas avagy alkalmatlan volt a bizonyításra, illetve mely más bizonyíték beszerzése lett volna megfelelő, ugyanis

- függetlenül attól, hogy a perbeli felvétel a beadványban foglaltak alátámasztására, bizonyítására alkalmas volt-e vagy sem, figyelemmel arra, hogy az kifejezetten az igazság kiderítése végett került egy polgári peres eljárásban becsatolásra, visszaélésszerűnek nem minősülhet, ekként ezen alperesi magatartás jogsértést sem valósíthatott meg.

Az elsőfokú bíróság e körben – hivatkozása ellenére – teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a következetes bírói gyakorlatot, mely szerint ha és amennyiben egy kép- és/vagy hangfelvétel bírósági vagy más hatósági eljárásban kizárólag az igazság kiderítése végett kerül bizonyítékként becsatolásra, úgy a felvétel felhasználását nem lehet visszaélésszerűnek, és ekként személyiségi jogot sértő magatartásként tekinteni.

Az 1985.2.57. számú bírósági határozatban a Legfelsőbb Bíróság e körben elvi élel rögzítette, hogy:

„A bíróság vagy más hatóság előtt folyó eljárásban az igazság érvényesülésének biztosítása közérdek és a bizonyítás ezt a célt szolgálja. Nem lehet ezért – az egyébként is jogsértés nélkül készült – hangfelvétel felhasználását visszaélésnek tekinteni, ha ez a hangfelvétel felhasználójával szemben elkövetett jogsértéssel kapcsolatos bizonyítás érdekében történik. A másodfokú bíróság ezért helyesen állapította meg ítéletében, hogy – az adott esetben – a hangfelvétel bizonyítékul való felhasználása nem tekinthető jogsértésnek.”

A 2011.5.199. számú bírósági határozat is rögzíti, hogy:

„Amennyiben a kép- vagy hangfelvétel kizárólag bizonyítási célból került felhasználásra, azt nem lehet visszaélésnek tekinteni. Mivel a közigazgatási eljárásban a fényképfelvétel felhasználására az igazság kiderítése végett, tehát közérdekből került sor, ez a visszaélésszerű joggyakorlást kizárja.”

A 2000.296. EH is az alábbiakat rögzíti:

„A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma több közzétett eseti döntésében kifejtette, hogy a személyhez fűződő jogok megsértése megvalósulhat a képmás vagy hangfelvétel visszaéléssel történő elkészítésével. Ugyanakkor arra is iránymutatást adott, hogy a képmás vagy hangfelvételnek bírósági vagy szabálysértési eljárásban bizonyítékként való előterjesztése felhasználásnak minősül, és a felhasználás tényének megállapítása szempontjából közömbös az, hogy a felvétel készítése a személyiségi jogok megsértésével történt. A bíróság vagy más hatóság előtt folyó eljárásban az igazság érvényesülésének biztosítása közérdek, és a bizonyítás ezt a célt szolgálja. Ezért nem lehet a felvétel felhasználását visszaélésnek tekinteni.”

A következetes és hivatkozott bírói gyakorlat alapján megállapítható, hogy az elsőfokú bíróságnak nem azt kellett jelen per elbírálása során vizsgálni, hogy a perbeli felvétel alkalmas volt-e arra, hogy a kizárási indítványban foglaltakat bizonyítsa, avagy más bizonyíték beszerzése lett volna e körben célszerű, hanem annak eldöntése során, hogy az alperes azon magatartása, hogy a perbeli felvétel bírósági eljárásban bizonyítékként való becsatolásával megsértette a felperes személyiségi jogát, **kizárólag azt kellett volna vizsgálnia, hogy a felvétel felhasználásának mi volt a célja, az mire irányult.**

A rendelkezésre álló adatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a perbeli felvételt az alperes az igazság kiderítése végett, állításainak alátámasztásául csatolta egy polgári peres eljárásban. Mindezek okán megállapítható, hogy a perbeli felvétel kizárólag egy polgári peres eljárásban bizonyítás céljából került felhasználásra (függetlenül attól, hogy az ezen cél betöltésére végül is alkalmas volt-e vagy sem), mely magatartás ekként a következőket bírói gyakorlat szerint – figyelemmel az igazság kiderítésére, mint a bírósági eljárás tekintetében a legfontosabb közérdekre – visszaélésszerűnek, jogellenesnek és ekként személyiségi jogot sértő magatartásnak nem lehet minősíteni, hiszen az ilyen magatartás a jogellenességet kizárja.

Ezen állásponthoz teljeséggel alátámasztja a Fővárosi Ítélet tábla 32. Pf.20.471/2018/5-II. szám alatt meghozott jogerős ítélete is, ennek indoklása ugyanis az alábbiakat tartalmazza:

„Mindezen jogfelfogás talaján alakult ki az a bírói gyakorlat és jogértelmezés, hogy a hangfelvétel készítése és felhasználása akkor nem minősül visszaélésszerűnek, ha arra többek között már bekövetkezett egyéb jogsértés bizonyítása érdekében, vagy jogos magánérdekből kerül sor, feltéve, hogy a hangfelvétel készítése vagy felhasználása a bizonyítani kívánt jogsértéshez képest nem okoz aránytalan sérelmet (BDT2014.3076.)

... E körben a perbeli esetben szükségeség és arányosság körében azt kellett megítélni, hogy helytálló-e az az alperesi védekezés, miszerint a kapcsolattartási perben elfoglalt álláspont alátámasztására a hangfelvétel objektíve alkalmas-e, az okoz-e és ha igen, milyen mértékű érdeksérelmet. Ennek megállapíthatóságához részben általános, részben egyedi vizsgálatot szükséges elvégezni.

Az általános vizsgálat során az volt megállapítható, hogy egy kapcsolattartási perben, ahol főként a felek magánéleti megnyilvánulásai képezik a per tárgyát, egy magánbeszélgetést rögzítő felvétel szolgálhat bizonyítékkul. ...

Elméletileg más módon is bizonyítható az a körülmény, amit az alperes igazolni kívánt. ... ezen döntés elősegítése érdekében nem eshet az alperes hátrányára, hogy a bizonyítás egyszerűbb módját választotta az esetleg hosszabb ideig elhúzódó pl. tanúbizonyítással szemben. ”

Jelen ügyben is megállapítható, hogy a felvétel objektíve alkalmas bizonyítéknak minősült mind a felperesi jogsértő magatartás bizonyítására, mind az általa alappal vélelmezett bírói elfogultság alátámasztására. A bizonyíték objektíve alkalmas voltát az sem cáfolja meg, hogy a bírói elfogultságot a házassági bontóperben alperes nem tudta kellő alappal alátámasztani, illetve, hogy jelen perben eleddig az eljáró bíróságok nem találták a felperesi fenyegetést jogsértőnek.

Jelen perben azonban az idézett döntéssel ellentétben a másodfokú bíróság úgy foglalt állást, miszerint a felvétel felhasználása csak abban az esetben nem lenne jogsértő, amennyiben az „perdőntő” bizonyíték lenne, amely álláspontom szerint megalapozatlan jogértelmezés.

Kiemelem továbbá, hogy ha és amennyiben a bíróság teljes mértékben megalapozatlan logikáját követnénk, úgy megállapítható, hogy minden esetben, amennyiben egy olyan hang- és/vagy képfelvétel, amelyen a készítőjén kívül más személy is szerepel (és aki annak felhasználásához nem járul hozzá) egy bírósági vagy hatósági eljárásban csatolásra kerülne, azonban az eljáró bíróság avagy hatóság a bizonyítékot megalapozottan avagy megalapozatlanul oly módon értékelné, hogy az bizonyítékot csatoló fél állításainak alátámasztására nem alkalmas, a felvételen szereplő személyek minden esetben eredményesen perelhetnék a felvételt készítő és azt bizonyítékként csatoló, ekként azt felhasználó személyt, az az igazság kiderítéséhez fűződő közérdek érvényesülését teljes mértékben ellehetlenítené. Márpedig egyértelműen megállapíthatóan sem a jogalkotóknak, sem a jogalkalmazóknak nem lehet és nem is lehetett ez a céljuk, melyet a fentebb hivatkozott bírósági döntésekben foglaltak is alátámasztanak.

A fentiek alapján összességében megállapítható, hogy az elsőfokú bírósági állásponttal ellentétben az alperes jogszerűen használta fel a perbeli felvételt a polgári peres eljárásban, amely magatartásával a felperes személyiségi jogait – így különösen a képmáshoz és hangfelvételhez, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő jogát – nem sértette meg.

A fentiek alapján összességében megállapítható, hogy az támadott ítélet megalapozatlanul adott helyt a felperes keresetének.

IV/2 Az alperesi viszontkereset elutasítása tekintetében:

A másodfokú bíróság a támadott ítéletében az alperes viszontkereseti kérelmét elutasító elsőfokú ítéletet indokaiban is teljes mértékben osztva helybenhagyta, ugyanis arra a jogilag teljes mértékben téves és megalapozatlan álláspontra helyezkedett, hogy a felperes az alperes személyiségi jogait a viszontkeresetben megjelölt magatartásaival nem sértette meg, melynek okán kérelme megalapozatlan.

A./ Elsődlegesen előadom, hogy jogilag teljes mértékben téves azon bírói álláspont, miszerint a felperes azzal, hogy 2016. július hó 7. napján a felesége és [REDACTED] jelenlétében azt közölte az alperessel, hogy „Én úgy megverem magát, hogy ízé!,” nem sértette meg az alperes emberi méltóságához fűződő személyiségi jogát.

A támadott döntés indoklása e körben az alábbiakat rögzíti:

„A bíróság álláspontja szerint a jogsértés megállapításához az is szükséges, hogy az alperest ténylegesen sérelem érje, a felperesi közlés az adott helyzetben komolyan vehető legyen, és az alperes személyiségének szabad érvényesítését ténylegesen befolyásolja. A felperes és az alperes között egy generációnyi életkor különbség van (...) A közlés alperesre gyakorolt hatása körében a bíróság hivatkozik arra, hogy [REDACTED] tanú is úgy nyilatkozott, hogy az eseményt követően az alperes, valamint a tanú lényegesen nem vette komolyan a felperesi közlésben foglaltakat. Mindezek alapján – habár a sérelmezett közlés az általánosan elfogadott társadalmi normák szerint nem megengedett – a személyiségi jog megsértéséhez szükséges szintet éppen nem éri el, ezért a bíróság e körben az alperes viszontkeresetét elutasította.”

Ha és amennyiben megtekintjük a perbeli felvételeket úgy megállapítható, hogy

- a felperes a perbeli kijelentésének megtételekor és azt követően később is agresszíven megindult az alperes felé, vele szemben verbális agressziót tanúsított, mellyel a sérelmezett kijelentésének nyomatékot is adott, és a kezét közvetlenül az alperes arca előtt rázta dühödten;
- az alperes többszöri kérése ellen a felperes az alperesi ingatlant nem hagyta el;
- az alperes és a felperes között feszült légkör alakult ki, az alperes azt követően, hogy a felperes és felesége, valamint [REDACTED] ingatlant elhagyták, az ingatlan bejárati ajtaját hallható módon erősen becsapta és feszült állapotban megy fel az emeleti irodába.

A felvétel tükrében megállapítható, hogy a felperes által tanúsított agresszív magatartás az alperesben feszült lelki állapotot teremtett, melynek okán érthető és logikus emberi reakció a feszültség levezetésekképpen a történetek másokkal történő megosztása oly módon, hogy az adott pillanatban esetlegesen egy komoly fenyegetésen az érintett másokkal kacag. Mindezek okán megállapítható, hogy az, hogy a tanú azt mondta, hogy a sérelmezett felperesi kijelentésen az alperessel kacagtak, nem jelenti azt, hogy az adott szituációban – amelyet a felvétel is teljeskörűen igazol – az alperes a felperes által kilátásba helyezett fizikai bántalmazást nem vette volna komolyan.

Előadom továbbá, hogy **jogilag megalapozatlan azon bírói álláspont**, miszerint a sérelmezett közlés a személyiségi jog megsértéséhez szükséges szinten nem éri el, hiszen ahhoz az is szükséges, hogy az alperest ténylegesen sérelem is érje, a felperesi közlés komolyan vehető legyen, az alperes személyiségnek szabad érvényesítését ténylegesen befolyásolja.

Az Alaptörvény II. cikke kimondja, hogy:

„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz.”

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint:

„Az emberi méltósághoz való jog azt jelenti, hogy van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva – klasszikus megfogalmazás szerint – az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá. (...) Az egyenlő méltósághoz való jog az élethez való joggal egységben azt biztosítja, hogy ne lehessen emberi életek értéke között jogilag különbséget tenni. Emberi méltósága és élete mindenkinek érinthetetlen, aki ember, függetlenül fizikai és szellemi fejlettségétől, illetve állapotától, és attól is, hogy emberi lehetőségéből mennyit valósított meg.” (64/1991. (XII. 17) Abh.)

A Ptk. 2:42. § (2) bekezdése kimondja, hogy:

„Az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak.”

Az idézett jogszabályi rendelkezés, mint polgári jogi parancs ad nyomatékot az emberi méltóság és ekként a személyiségi jogok védelmének, ugyanis ezen szabály mindenkit kortól és egészségi állapotától is függetlenül - arra kötelez, hogy az emberi méltóság és a személyiségi jog megsértésétől tartózkodjék. E parancsban kifejezésre jut minden jogsértő magatartás tilalma és minden ilyen magatartás jogellenessé nyilvánítása.

A következetes bírói gyakorlat szerint az a magatartás jogellenes, ami a személyiséget, az emberi méltóságot sérti vagy veszélyezteti.

Megállapítható jelen esetben is, hogy a sérelmezett felperesi kijelentés okán egyebekben az alperes tekintetében a tényleges sérelem bekövetkezett (szellemi és lelki állapotára a

felperesi kijelentés kifejezetten negatív hatással volt, melyet a felvétel is tanúsít, illetve a sérelmezett kijelentés más személyek jelenlétében hangzott el), a sérelmezett közlést az alperes komolyan vette, a sérelmezett felperesi közlés az aleperes személyiségének szabad érvényesítését ténylegesen befolyásolta.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a felperes azon más személyek (így felesége és [REDACTED] jelenlétében alperes felé tett kijelentésével, miszerint „Én úgy megverem magát, hogy izé!” egyértelműen megsértette az alperes a Ptk. és az Alaptörvény által védelmezett emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát, hiszen az alperes azzal fenyegette meg mások jelenlétében, hogy megveri, azaz fizikai integritásának megsértését helyezte kilátásba, mindezt dühödten, kiabálva, kezét az alperes arca előtt rázva tette, és a felvételen hallható további kijelentése - mely szerint ő idős és beteg - is, egyértelműen azt jelzi, miszerint csak az tartotta vissza fizikai agressziótól, hogy attól tartott, kora és állapota miatt veszítene egy esetleg kialakuló verekedésben.

Mindennek tükrében egyértelműen megállapítható, hogy az emberi méltóságot sértő kijelentést tévő személy jogi felelősségét nem lehet kimenteni a korára és egészségi állapotára való hivatkozással, hiszen az emberi méltóságot oltalmazó jogszabályi helyek semmilyen módon nem tesznek különbséget sem a védelmezett személy, sem a jogsértő személy emberi jellemzői, tulajdonságai – így kora és egészségi állapota – tekintetében, és rendkívül elszomorító jogfelfogás is lenne az, amely szerint az idős és beteges ügyvéd elkövetheti azon emberi méltóságot sértő magatartást, és tehet olyan kijelentéseket, amelyet egy fiatal és egészséges ember nem! Ez az alkotmányos védelmet élvező jogok védelmének minden jogi alapot nélkülöző szubjektívizálását jelenti, amely jogállami keretek között megengedhetetlen, hiszen a jogbiztonság elvének abszolút sérelmét vonja maga után.

B./ Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes által a Budai Központi Kerületi Bíróság részére címzett beadványaiban foglalt azon tényállításaival, miszerint „A felperes megkettőzte az eljárást. A rendes bírósági eljárás mellett folytat egy saját maga által finanszírozott és vezetett illegális rendkívüli eljárást, amelyben nem érvényesülnek a rendes bíróságra vonatkozó szabályok. (...) az általa vezetett illegális rendkívüli eljárásban vásárolt szakértőkhöz igen” az alperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát nem sértette meg.

A támadott ítélet indoklása e körben kimondja, hogy:

„az illegális eljárás, valamint a vásárolt szakértők közlések ténylegesen nem az alperes által nekik tulajdonított jelentés tartalommal bírnak, a felperes személyét nem bűncselekménnyel kapcsolják össze. (...) A felperes ezen véleménye pedig nem lépi át a peres eljárásokban amúgy is fokozottabban érvényesülő véleménynyilvánítás szabadságát, így a bíróság az alperes viszontkeresetét elutasította.”

Bár a támadott ítélet indoklásában az elsőfokú bíróság hivatkozik a 12. számú Polgári Kollégiumi Állásfoglalásra, azonban döntése során teljes mértékben figyelmen kívül hagyja az abban rögzítetteket.

A 12. számú PK előírja, hogy:

„A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összefüggő részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra. (...) Annak megállapításánál, hogy megvalósult-e a Ptk. 79. §-ában

meghatározott jogsértés, a kifogásolt közléseket, kifejezéseket, tényállításokat a társadalmi érintkezésben általánosan elfogadott jelentésük szerint kell figyelembe venni, és valóságos tartalmuknak megfelelően kell értékelni.”

Az idézetek alapján megállapítható, hogy az bíróságoknak a felperes által sérelmezett közléseket valóságos tartalmuk szerint kellett volna figyelembe vennie és a jogsértés megtörténtének megállapítása során figyelemmel kellett volna lennie a sérelmezett kifejezések, kijelentéseknek a társadalmi érintkezésben általánosan elfogadott jelentésére.

Ha és amennyiben az elsőfokú bíróság a PK. 12. állásfoglalásban foglaltak alapján járt volna el, és a sérelmezett közléseket valóságos tartalmuk szerint vette volna figyelembe, illetve azok értékelésénél tekintettel lett volna a társadalmi közfelfogásra is, egyértelműen azt állapíthatta volna meg, hogy a felperes azt állítja, hogy az alperes illegális eljárást folytat, szakértőket vásárol meg, azaz bűncselekményt követ el (hamis szakvélemény készítésére történő felhívás, valamint vesztegetés bírósági vagy hatósági eljárásban büntettek törvényi tényállásait kimerítő alperesi magatartásokat állít). Az általános közfelfogás szerint az ugyanis, hogy valaki illegális eljárást folytat, illetve szakértőket vásárol egyértelműen azt jelenti, hogy a fenti, nevezett bűncselekményeket követi el.

Előadom továbbá, hogy az ítéleti állásponttal ellentétben megállapítható, hogy a sérelmezett felperesi kijelentések nem véleménynyilvánításnak, hanem egyértelműen tényállításnak minősülnek.

A következőzetes bírói gyakorlat szerint (valamint az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint is), azon kijelentés, melynek tartalma igazolható avagy cáfolható tényállításnak, míg azon kijelentés, amelynek valóságossága sem nem verifikálható, sem nem falszifikálható, véleménynyilvánításnak minősül.

Jelen esetben egyértelműen megállapíthatók, hogy azon felperesi kijelentések valóságtartalma, miszerint az alperes illegális eljárást folytat, illetve szakértőket vásárol, egyértelműen igazolható, illetve cáfolható, melynek okán a sérelmezett felperesi kijelentések tényállításnak minősülnek.

Megállapítható továbbá, hogy figyelemmel azon tényre, hogy a sérelmezett felperesi tényállítások teljes mértékben valótlanok és kifejezetten sértőek az alperesre nézve, a felperes a sérelmezett tényállításaival súlyosan megsértette az alperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

A fentiek alapján összességében megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság megalapozatlanul utasította el az alperes viszontkereseti kérelmét.

V./ Alaptörvény-ellenesség, alapjogi érvelés

Az Alaptörvény II. cikke kimondja, hogy:

„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz.”

A VI. cikk (1) bekezdése szerint:

"Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán-és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák."

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint:

„Az emberi méltósághoz való jog azt jelenti, hogy van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva – klasszikus megfogalmazás szerint – az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá. (...) Az egyenlő méltósághoz való jog az élethez való joggal egységben azt biztosítja, hogy ne lehessen emberi életek értéke között jogilag különbséget tenni. Emberi méltósága és élete mindenkinek érinthetetlen, aki ember, függetlenül fizikai és szellemi fejlettségétől, illetve állapotától, és attól is, hogy emberi lehetőségéből mennyit valósított meg.” (64/1991. (XII. 17) Abh.)

A Tisztelt Alkotmánybíróság az 1/2015. (I. 16.) Alkotmánybírósági döntésében egyértelműen kimondta, hogy *"Az emberi méltósághoz való alapjog, illetve annak nevesített elemeként szereplő jóhírnévhez való jog és a véleménynyilvánítás szabadságának egymáshoz való viszonya, alkotmányos alapjogok versengését feltételezi. (...) az alkotmányosan védett véleménynyilvánítás köre a közhatalmat gyakorló személyekkel, valamint a közszereplő politikusokkal kapcsolatban tágabb, mint más személyek esetében. (...) Alapvető jog korlátozása pedig csak más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a szükségesség, arányosság és az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával kerülhet sor. (...) Az emberi méltósághoz való jog azonban nem egyszerű versengő alapjogként szerepel, hanem azt az Alaptörvény IV. módosítása értelmében, mintegy kiemelten védett alapjogot a véleménynyilvánítás elé helyezve kimondja, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának megsértésére. (...) csak és kizárólag az érintett személy lejáratására irányuló, egyfajta szitokszóként megjelenő forma nem tartozik a véleménynyilvánításhoz való jog gyakorlásának alkotmányosan védett körébe."*

Szintúgy megállapítható, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság 7/2014. (III.7.) kimondta továbbá hogy *"az emberi méltóságból fakadó becsületvédelem, jó hírnév és az állami intézményekbe vetett közbizalom a véleményszabadság és így a közügyeket érintő szólásszabadság alkotmányosan igazolható korlátját jelenti.*

Mindezen határozatok érvelése nyilvánvalóan irányadó jelen ügyben is, hiszen az emberi méltóság nem csak a véleménynyilvánítás szabadságával szemben, hanem a peres eljárásban felperesként szereplő személy képmás védelméhez és adatkezeléshez fűződő jogát is felülírja, hiszen az az emberi méltósággal, mint abszolút jellegű személyiségi „anyajoggal” nem konkurálhat.

A jelen ügyben született bírói döntések Alaptörvény-ellenessége továbbá abban áll, hogy sértik az az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikkében deklarált tisztességes eljáráshoz való alapjogát.

Álláspontom szerint ebben a körben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése, valamint a 28. cikke összekapcsolható, és összekapcsolandó, az alábbiak szerint és okán:

Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelet bármely vádat vagy valamely perben jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

Az Alaptörvény 28. cikke kimondja, hogy „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

Kiemelem, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság az 1/2015. (I. 16.) határozatában rögzítette, hogy **"A bíróságok a jogalkalmazása során alapvető kötelezettség a jogszabályok szövegének elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban történő elemzése, mely során kiemelt szereppel bír a közjó és az erkölcs szem előtt tartása (Alaptörvény 28. cikk)**

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy „Magyarország független, demokratikus jogállam.” Ezen Alaptörvényi rendelkezésből, nevezetesen a jogállamiság elvéből fakad a jogbiztonság követelménye és a tisztességes eljáráshoz való jog.

A jogbiztonság követelménye és a tisztességes eljáráshoz való Alaptörvényben rögzített jogok elsődlegesen a jogalkotó köteletségévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára, míg a jogalkalmazó köteletségévé azt teszi, hogy ezen jogszabályokat rendeltetésüknek, a józan észnek és a közjónak megfelelően, kiszámíthatóan értelmezzék és alkalmazzák.

Mindezek okán megállapítható, hogy a jogbiztonság és a tisztességes eljárás nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, hanem hogy az egyes jogalkalmazók azt kiszámítható módon, rendeltetésüknek megfelelően, egységesen értelmezzék és alkalmazzák.

A Tisztelt Alkotmánybíróság a tisztességes eljárás tekintetében a 6/1998. (III. 11.) határozatában az alábbiakat foglalta össze:

„a fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint azt összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan”, avagy „nem tisztességes.”

Megállapítható továbbá, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél.

Mindezen tények okán megállapítható, hogy az eljáró bíróságok az eljárás során felhívott törvényhelyek rendelkezéseit nem rendeltetésüknek megfelelően alkalmazták, ugyanis a az emberi méltóság sérelme és a jó hírnév megítélése során nem objektív értelmezést alkalmaztak, ekként nem a társadalomban kialakult általános megítélést, az általános erkölcsi közfelfogást vették figyelembe és tették az ítéletek alapjává, hanem a saját szubjektív mércéjüket alkalmazták és a saját szubjektív megítélésüket vették figyelembe, amely súlyosan sérti az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát is

Alkotmányjogi panaszomban foglaltak alátámasztásául utalni kívánok Dr. Varga Zs. András

Eszményből bálvány? - A joguralom dogmatikája című könyvében foglaltakra:

“A bírói jogértelmezés korlátlan szabadságára, amely végül átcsap a szabad jogalakításba, az alkotmányozó hatalom elvonására (...) az erre feljogosított testülettől, elsőként a bírói hatalmat a többi hatalmi ág közül kiemelő angolszász jogrendszerből (...) hívták fel a figyelmet, de ugyanez volt megállapítható az európai nemzetek feletti bíraskodásról (...). A szerzők nem tartózkodnak az erős megfogalmazásoktól: a bíróságok elbitorolják a politikai hatalmat a választott hatalmi ágtól; többségellenesek; az általuk helyesnek tartott eredményhez igazítják az érveiket; ideológiai aktivitás vezérli őket; szabadon állapítják meg az igazságszolgáltatás mozgásterét; aláássák a szabadságot, a demokráciát, sőt végső soron magát a jogállamiságot is; bírói diktatúrát valósítanak meg; a számonkérhetőség hiánya mögé bújnak; lerombolják a szuverenitást; mély cinizmus által áthatott saját ortodoxiát hoznak létre; az alkotmány elsődlegességét bírói elsődlegességgé alakítják; manipulált értékekre hivatkoznak; teljességgel kiszámíthatatlanok; elfelejtkeznek arról, hogy eredetileg konkrét ügyeket kellett volna megoldaniuk, filozofálgatás nélkül, és folytathatnánk a sort.”¹

Álláspontom szerint az alkotmányjogi panasz megalapozottságát megfelelően alátámasztják a hivatkozott jogirodalmi mű által felhívott megfontolások, ugyanis, ha és amennyiben az eljáró bíróságok megtehetik, hogy a az emberi méltóság és a jó hírnévhez való jogot a józan ésszel, a jó erkölccsel az Alaptörvényben foglalt rendelkezésekkel ellentétesen értelmezik, úgy önkényes bírói döntéshozatal valósul meg, ami átcsap a szabad jogalakításba, az alkotmányozó hatalom elvonásába, mely sérti a tisztességes eljáráshoz való alapjogot. Azzal pedig, hogy az eljáró bíróságok a saját szubjektív megítélésük mentén értékelték az adott ügy tényállását (így hivatkoztak a felperes idős korára és megromlott egészségi állapotára), azaz az általuk helyesnek tartott eredményhez igazították érveiket, elmulasztották azon elsődrendű kötelezettségüket, hogy az emberi méltóságot, mint sérthetetlen alapjogot és az abból fakadó jóhírnévhez való jogot védelemben részítsék, ami sérti az Alaptörvény II. cikkét és a VI. cikk (1) bekezdését, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése által oltalmazott, a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogot.

Az előadottak alapján a sérelmezett bírósági ítéletek Alaptörvény-ellenessége megállapítható, ezért kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy indítványomat befogadni, és kifejezett kérelememnek megfelelően a támadott döntéseket megsemmisíteni szíveskedjék.

Budapesten,

Tisztelettel

¹Varga Zs. András: Eszményből bálvány – A joguralom dogmatikája, Századvég Kiadó, 2015., 18. oldal

